

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 016659 16 Увп
Бања Лука, 24.5.2018. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрше предсједника вијећа, те Страхиње Ђурковића и Едине Чупељић чланова вијећа, уз судјеловање записничара Сање Орашчанин, у управном спору по тужби Ј. У. из Б., заступана по З. адвокатској канцеларији Ј. Р. и М. Б. из Б., ул. К. број ... (у даљем тексту: тужитељица), против закључка број ... од 16.4.2015. године, тужене С. Г. Б., у предмету понављања управног поступка, одлучујући о захтјеву тужитељице за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 016659 15 У од 9.02.2016. године, на нејавној сједници вијећа одржаној дана 24.5.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 016659 15 У од 9.02.2016. године се преиначава, тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Тужена је дужна тужитељици надокнадити трошкове управног спора у износу од 2393,75 КМ у року од 30 дана, рачунајући од дана пријема ове пресуде под пријетњом принудног извршења док се са вишком захтјева тужитељица одбија.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба изјављена против закључка тужене којим је одбачен приједлог тужитељице за понављање управног поступка окончаног рјешењем С. Г. Б. број ... од 11.11.1987. године и рјешењем С. Г. Б. број ... од 01.7., 9.7. и 13.7.2004. године.

Одбијање тужбе образложено је прихватањем разлога из побијаног закључка да је захтјев тужитељице правилно одбачен као неблагоприятан јер је поднијет по протеку рока од 5 година од дана достављања рјешења странци, па будући да је тужитељицу због непознате адресе заступао привремени заступник, то је правилно извршено достављање тог рјешења привременом заступнику и од тог датума се рачуна рок од 5 година, а протеком тог рока понављање се не може тражити, јер је чланом 237. став 4. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП) предвиђено да се само изузетно и послије рока од 5 година понављање може тражити, односно покренути, али само из разлога садржанх у одредбама члана 234. тачка 2., 3. и 5. тог закона, а како ништа од наведених тачака није обухваћено приједлогом, то је приједлог правилно одбачен као неблагоприятан; да је

предметно земљиште приведено намјени прије 9 година, то је јасно да је то земљиште преузето из посједа ранијих корисника, због чега се тужитељица не може позивати на било које друге чињенице у вези са тврдњама да се на неки други начин могла наћи њена адреса, као што је оставински поступак за који је она лично имала интерес, али то су питања која се тичу основаности приједлога за понављање о чему тужена није ни расправљала, будући да је приједлог одбацила; да и остали приговори који се тичу оспоравања рјешења о преузимању земљишта, као и приговори у вези са заступањем тужене, нису основани, као и да није основан приговор да тужена није у цијелости ријешила захтјев који је тужитељица алтернативно поставила и то као приједлог за понављање поступка и захтјев за оглашавање рјешења ништавим, па је тужена правилно одлучила о приједлогу за понављање поступка какав карактер има поднесак тужитељице од 11.6.2013. године, а уколико тужитељица инсистира да се одлучи о захтјеву за оглашавање рјешења ништавим, о том захтјеву ће се посебно одлучити.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужитељица побија њену законитост због повреде закопа и повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да погрешно нижестепени суд сматра да приговори тужитељице у вези преузимањем земљишта те заступања, нису од значаја за правилност одлуке, јер је тужитељица овим приговорима настојала доказати бројне повреде поступка поступајућег органа, а које говоре о благовремености поднесеног приједлога за понављање поступка, а у члану 234. ЗОУП су прописани разлози за понављање поступка у којима су између осталог наводи, ако лицу које је требало да учествује у својству странке није била дата могућност да учествује у поступку, односно ако странку није заступао законски заступник, а по закону је требало да заступа; да је тужитељици незаконито постављен привремени заступник јер нису за то били законом прописани законски услови јер је органу било познато пребивалиште тужитељице будући да је тужитељица учествовала раније у управном поступку у вези са повратом стана и да су јој сви позиви и обавјештења без проблема достављени на ту адресу, а орган који је одлучивао о понављању поступка располагао је о тим подацима; да о неправилности органа управе указује и чињеница да су од МУП тражили податке за К. Г. која такође има својство странке у истом поступку, иако се радило о умрлом лицу, а за тужитељицу су тражили податке наводећи да је кћерка Ч. и да је МУП дао одговор о лицу У. Ј. кћерки Ч., а тужитељица је кћерка В. К., а не Ч., што говори да је орган поставио тужитељици привременог заступника, а да прије тога није предузео радње како би утврдио њено пребивалиште иако је то могао утврдити једноставним увидом у раније предмете који су вођени код туженог; да тужитељица није правилно заступана, па се не може сматрати да рок за понављање тече од момента достављања рјешења привременом заступнику В. Х., раднику Г. у. која није ни могла бити постављена за привременог заступника, јер је запосленик Г. у., а Г. има својство подносиоца захтјева за преузимање земљишта, па се почетак рока за подношење приједлога за понављање поступка може рачунати само од тренутка када је тужитељици достављено рјешење, односно од момента за сазнање рјешења и њеног садржаја, а не од достављања рјешења незаконито постављеном привременом заступнику; да погрешно нижестепени суд сматра да нема значаја приговор о незаконитом заступању јер је чланом 42. ЗОУП прописано да орган води рачуна по службеној дужности да ли лице које се појављује као странка може бити странка у поступку и да ли странку заступа њен законски заступник, односно овлашћени представник, а Г. Б., у поступку преузимања земљишта, није заступало П., јер је замјеник Р. ј. п. овластио Б. Г., стално запослену у З. ... Б.Л. да га замјењује у пословима правне заштите, имовинских права и интереса Г. Б. у

конкретној правној ствари, што је супротно закону, јер одредбом члана 25. став 2. Закона о јавном правобранилаштву, који закон је био у то вријеме на снази, је прописано да Р. ј. п. може овластити стручног сарадника да га у одређеном предмету замјењује заступањем, а не може га преносити на друга лица. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи или укине и предмет врати на поновно одлучивање, уз накнаду трошкова спора према исказаном трошковнику.

Г. Б. као тужени није доставио одговор на захтјев, али је одговор на захтјев доставило П. Р.С., С. ... у Б. као заштитник јавног интереса. У одговору на захтјев предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 109/05 и 63/11 у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из података списа произлази да је тужитељица 11.6.2013. године поднијела приједлог за понављање поступка окончаног рјешењем С. Г. Б. од 01.7., 9.7. и 13.7.2004. године о преузимању грађевинског земљишта означеног као к.ч. бр. ... у површини од ... м2, к.ч. бр. .. у површини од .. м2 и к.ч. бр. ... у површини од ... м2, уписане у зк. ул. бр. ... к.о. Б., а из разлога садржаног у одредби члана 234. тачка 9. и 10. ЗОУП, уз алтернативни захтјев да ако се не усвоји приједлог за понављање поступка да се рјешење огласи нисштавим у смислу члана 252. став 1. тачка 1. и 5. ЗОУП. Поступајући по наведеном приједлогу тужена С. Г. је донијела закључак број ... од 16.4.2015. године којим је приједлог тужитељице одбацила као неблаговремен. Побијаном пресудом је одбијена тужба и одржан на снази наведени закључак.

Побијана пресуда није правилна.

Одредбом члана 43. ЗОУП је прописано ако процесно неспособна странка нема законског заступника или ако неку радњу треба предузети против лица чије је пребивалиште, односно боравиште непознато, а које нема пуномоћника орган ће поставити таквој странци привременог заступника ако то тражи хитност предмета, а поступак се мора спровести. Тај орган ће одмах извијестити о томе орган старатељства, а ако је привремени заступник постављен лицу чије је пребивалиште односно боравиште непознато објавиће свој закључак на огласној табли органа. Према ставу 4. овог члана лице које се поставља за привременог заступника дужно се примити заступања, а заступање може одбити само из разлога који су предвиђени посебним прописима. Привремени заступник учествује само у поступку за који је изричито постављен и то док се не појави законски заступник или овлашћени представник, односно сама странка или њен пуномоћник.

У управном спису који је достављен овом суду не налази се комплетна документација, па се не може оцијенити законитост побијаног закључка. Наиме, у спису нема записника од 8.6.2004. године, нити се зна које учествовао у том поступку, нема закључка да је постављен привремени заступник, нити када је рјешење од 11.11.1987. и 13.7.2004. године уручено странкама, односно њиховом привременом заступнику; нема ни дописа упућеног МУП за адресу тужитељице, нити одговора МУП достављеног туженом органу, будући да тужитељица тврди да је у допису упућеном МУП наведено да се тражи адреса за У. Ј. кћер Ч., а не кћер В. К..

Тужитељица је приједлог за понављање поступка поднијела из два основа: тачке 9. члана 234. ЗОУП - ако лицу које је требало да учествује у својству странке није била дата могућност да учествује у поступку и тачке 10. - ако странку није заступао законски заступник, а по закону је требало да је заступа.

Према одредби члана 237. ЗОУП понављање поступка се не може тражити, нити се може покренути по службеној дужности након протеча рока од 5 година од достављања рјешења.

У конкретном случају, као спорна постављају се два питања, а од којих зависи одлучивање о приједлогу за понављање поступка, односно доношење законите и правилне одлуке. Прво питање односи се на основаност постављања привременог заступника тужитељици, односно да ли су били испуњени услови из одредбе члана 43. став 1. ЗОУП да се тужитељици постави привремени заступник, будући да тужитељица тврди да је органу била позната њена адреса, а да од пријавно-одјавне евиденције МУП нису тражени подаци који одговарају подацима тужитељице, већ су тражени подаци за другу особу. Затим, тужитељица приговара чињеници да је постављањем привременог заступника у особи В. Х., која је запослена у Г. у., па будући да је Г. подносилац захтјева, да се поставља питање да ли та особа може бити привремени заступник. Даље у спису нема података да ли је донесен закључак о њеном постављању за привременог заступника, ни да ли је тај закључак стављен на огласну таблу органа, што је обавеза из одредбе члана 43. став 1. ЗОУП. Такође у спису нема података да ли је и када привремени заступник примио рјешења туженог органа чије се понављање тражи приједлогом тужитељице.

Стоји чињеница да се након протеча рока од 5 година од достављања рјешења странци понављање не може тражити како је то прописано одредбом члана 237. став 4. ЗОУП. Међутим, рок од 5 година за понављање поступка у смислу члана 237. став 4. ЗОУП тече за странку, која није учествовала у поступку, од дана када јој је достављено рјешење, а не од момента када је то рјешење уручено странкама које су учествовале у управном поступку. Ако се из околности случаја може утврдити вријеме када је та странка, која није учествовала у управном поступку, а требала је да учествује, сазнала за рјешење и његов садржај то се вријеме уподобљава са извршеном доставом рјешења странци. Тужитељица наводи да је за садржај рјешења о преузимању, чије понављање тражи, сазнала 16.5.2013. године када је извршила увид у тај спис органа, па би благовременост захтјева требало цијенити од момента сазнања за то рјешење и његов садржај, ако странка није учествовала у том поступку.

С тим у вези, указало се спорним постављање привременог заступника, односно испуњавање услова за постављање привременог заступника, те да ли се привремени заступник могао поставити у личности запосленог радника Г. у. за поступак у којем је сам Г. подносилац захтјева, те да ли је привремени заступник извршавао своје обавезе у складу са одредбама закона, то није расправљено у овом управном поступку, а без расправљања ових чињеница не може се ни одлучити о благовремености поднијетог приједлога за понављање управног поступка.

Како ове спорне чињенице нису расправљене у управном поступку, а за које се нижестепени суд изјаснио да нису од утицаја базирајући свој закључак на утврђењу да је приједлог за понављање поступка поднијет неблаговремено, то овај суд налази да је

побијаном пресудом остварен разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС па се отуда захтјев тужитељице, на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. тог закона уважава, побијана пресуда преиначава на начин одређен у изреци ове пресуде, јер је остварен основ из одредбе члана 10. тачка 4. ЗУС за поништење оспореног акта.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредби члана 6. став 1. Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 63/11) којом је прописано да је странка која изгуби спор дужна противној странци надокнадити трошкове спора, члану 397. Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС”, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13 – у даљем тексту: ЗПП), којим је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка и члану 387. истог закона којим је регулисано ако је прописана Тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, ови трошкови ће се одмјерити по овој тарифи. Тужилац је поставио захтјев за накнаду трошкова управног спора у износу од 877,50 КМ, а који се односе на састав тужбе са паушалом и ПДВ плус 200,00 КМ на име таксе на тужбу и пресуду што износи укупно 1077,50 КМ који износ је и досуђен јер је у сагласности са Тарифом о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“, број 68/05 – у даљем тексту: Тарифа) којом је у Тарифном броју 3 прописано да, за састављање поднеска (тужбе) у управном спору награда износи 300 бодова па како је вриједност бода, у смислу члана 14. став 2. Тарифе, 2,00 КМ онда награда адвоката за састав тужбе износи 600,00 КМ плус паушал од 25% у смислу члана 12. Тарифе што износи 150, 00 КМ и трошкови ПДВ од 17% што износи 127,50 КМ или укупно 877,50 КМ плус такса на тужбу и пресуду у износу од 200,00 КМ што износи 1077,50 КМ. Такође тужитељица је поставила захтјев за накнаду трошкова састава захтјева у износу од 900,00 КМ, паушала од 25% што износи 225,00 КМ и трошкова ПДВ од 17% што износи 191,25 КМ па је досуђен износ од 1316,25 КМ, на име састава захтјева по адвокату или укупно су тужитељици досуђени трошкови спора у износу од 2393,75 КМ, јер су исти у складу са Тарифом, док је са вишком захтјева за накнаду трошкова судске таксе на захтјев одбијена јер није доставила доказ да је такса на захтјев плаћена.

Записничар
Сања Орашчани

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић